

Zbigniew Karolczak

Poznań. Stare Miasto. Stanowiska: 11,
12, 13

Informator Archeologiczny : badania 11, 286-287

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POZNAŃ
Rejon kościoła św. Marcina

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadziła mgr Krystyna Dębska-Luty.
Finansowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu.
Drugi sezon badań. Średniowieczne i okres nowożytny.

Kontynuowano badania mające na celu zlokalizowanie osady
świętanej z kościołem św. Marcina, wymienionym w źródłach z
XIII wieku.

Badania na terenie przylegającym do kościoła od strony
wschodniej przeprowadzono metodą sondażu i wierceń kontrolnych.
Dostarczyły one wyłącznie materiałów nowożytnych, a cały te-
ren nosi ślady działalności budowlanej z XVIII wieku, kiedy to
wzniesiono w tym miejscu wieżę kościoła i dzwonnice.

Przy murze zachodniej fasady wytyczono wykop natrafiając
na omentarys, którego górne partie zostały zniszczone w
trakcie kolejnych remontów kościoła. Z warstwy tej, o miąższo-
ści 1,50 m, pochodzi późnośredniowieczny i nowożytny materiał
sabytkowy w postaci licznych kości ludzkich, fragmentów cera-
miki naczyńowej, dachówek i szkła witrażowego. W dolnych par-
tiach odsłonięto pochówek sakielatowy bez kości stóp, które
uległy zniszczeniu przy zakładaniu fundamentów kościoła, naj-
prawdopodobniej w 1516 roku. Zalegająca poniżej warstwa grubo-
sziarnistego żwiru /nadcalkowa/ dostarczyła niewielkiego mater-
iału sabytkowego w postaci ułamków naczyń z XIV/XV w.

W poszukiwaniu osady świętomarcińskiej przeprowadzono wier-
cenia na terenie bardziej oddalonym od kościoła, a mianowicie
w podwórszach posesji przy ul. Czerwonej Armii 24 i 30, gdzie na-
trafiono tylko na warstwę z okresu nowożytnego, zalegającą bez-
pośrednio na calcu.

Badania w rejonie kościoła św. Marcina, z uwagi na trudności
terenowe, zostały zakończone.

POZNAŃ
Stare Miasto
Stanowiska: 11, 12, 13

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Zbigniew Karolczak. Fi-
nansowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu.
Miasto średniowieczne, lewobrzeżne - kwartał
północny i wschodni, parcele budowlane, ulice
- trakty /średniowieczne, czasy nowożytne/.

Stanowisko nr 11 /ul. Ślusarska 5/

W trakcie nadzoru prac budowlanych, w wykopie pod zachod-
nią ścianę wznoszonego budynku, w pasie długości 8 m, odsłonięto
stratyfikację ulicy Ślusarskiej - jednej z bocznych, dru-

gorszych arterii komunikacyjnych w mieście. Wyróżniono w sumie 28 uwarstwień, związanych z użytkowaniem ulicy, począwszy od średniowiecza po czas współczesny.

Posiomy pierwszy, drogi gruntowej, uchwycony na głębokości 2,8 - 3,0 m poniżej obecnego, pochodzi najprawdopodobniej z drugiej połowy XIII wieku.

Posiomy drugi drogi, uchwycony na głębokości 2,5 - 2,6 m poniżej obecnego, reprezentuje również drogę gruntową, a więc o najniższej kategorii technicznej, wykonaną masywną drewnem, wyrównaną i zagęszczoną przez użytkowników niewymiarowym materiałem kamiennym. Posiomy ten datować można na XIV - XV w.

Kolejne poziomy stanowią uwarstwienia wiążące się z użytkowaniem terenu w XVI - XVIII wieku /0,5 - 2,5 m poniżej poziomu obecnego/ oraz w XIX i XX wieku /0,0 - 0,5 m poniżej/.

Odsłonięte na linii frontu partie fundamentowe stojącego w tym miejscu do 1945 r. budynku mieszkalnego, ujawniły fakt użycia do ich wzniesienia okrągłych kamieni o średnicy 1,0 m, grubości 0,4 m - rodzaju podstaw pod bazy kolumn, wykorzystanych niegodnie z ich pierwotnym przeznaczeniem, o czym świadczą stopienie ich w żagę fundamentową. Parcela /działka budowlana/ zajęta została przez wzniesiony tu zapewne po roku 1536 murywany budynek mieszkalny.

Stacjonisko nr 12 /ul. Wroniecka 14/

W trakcie nadzoru prac remontowych budynku, w części tylnej, podczas głębienia piwnicy, pod brukiem, w nawarstwieniach nowożytnych, uzyskano zbiór /skarb/ monet XVII/XVIII - wiekowych, polskich szóstaków Jana Kazimierza, Jana III, pruskich Fryderyka Wilhelma, trzykrajcówek austriackich Leopolda I Józefa I oraz gulden brunświcki Augusta - w sumie 26 sztuk. Zbiór ten został ukryty prawdopodobnie w okresie trwania wojny północnej /1700-21/. Odsłonięte w piwnicach uwarstwienia, zawierają materiał od XIII do XVIII w. Włącznie, przede wszystkim ceramikę naczyńową.

Kontynuowany jest nadal nadzór archeologiczny obiektu.

Stacjonisko nr 11 /ul. Wodna 24/

W trakcie prac ziemnych, związanych z naprawą instalacji wodociągowej w wykopie usytuowanym pośrodku ul. Wodnej, na głębokości 2,0 m poniżej obecnego poziomu, naruszone średniowieczne poziomy użytkowania terenu, datowany materiałem na XIV-XV w. Wykonane odwierty archeologiczne pozwoliły na stwierdzenie /na głębokości 2,8 - 3,0 m poniżej poziomu obecnego/ istnienia pierwszego poziomu drogi - traktu, gruntowej, datowanej na drugą poł. XIII w. Uwarstwienia późniejsze, o których istnieniu świadczyć może jedynie wydobyty materiał, były naruszone na tym odcinku, wkopami związanymi z ubrojeniem instalacyjnym terenu w XIX/XX w.

Prace zakończono.